

Toegepaste filosofie als visie voor het creëren van een nieuwe werkelijkheid

Ben je altijd op zoek geweest naar een manier om je ideeën om te zetten in vorm? Je idealen om te zetten in daden? Ben je teleurgesteld geraakt door hoe weinig goede ideeën er daadwerkelijk in de praktijk worden gebracht? Met haar 36 jaar is Gaia Collectief Ecolonie een experiment met veel ervaring in het toepassen van maatschappelijk relevante filosofie. We hebben gezien dat het werkt en dat het mogelijk is: een hoopgevend perspectief bieden voor toekomstige generaties.

Daarom bieden we vanaf dit jaar een mogelijkheid om kennis te maken met ons unieke concept op geheel nieuwe wijze. We organiseren filosofiedagen waarin dit belangrijk thema centraal staat:

Filosofie in de praktijk toepassen betekent een nieuwe werkelijkheid creëren.

Je bent welkom om kennis te maken met onze visie tijdens de filosofiedagen op Gaia Collectief Ecolonie.

Visie en achtergrond

‘Wat niet in vorm wordt gegoten, heeft geen ware waarde’¹

De visie van Ecolonie is door een uitwisseling van filosofie en praktijk tot stand gekomen, in een proces dat zich sinds 1989 heeft ontwikkeld. Een fundamenteel uitgangspunt van deze visie is dat het mogelijk is om paradigmaverandering in de maatschappij teweeg te brengen door gedragsverandering van het individu door het ‘oefenen’ in gemeenschappelijk en ambachtelijk leven.

Filosofie toepassen in de praktijk betekent het denken en het doen met elkaar in overeenstemming brengen. Van visie, via concept, tot vorm komen. Filosofie in de praktijk zicht- en tastbaar maken creëert een interessant en uitdagend ‘morfogenetisch veld’², waar bewoners en participanten op Gaia Collectief Ecolonie zich dagelijks toe verhouden.

Filosofie in de praktijk brengen betekent behalve nadenken namelijk ook eindeloos tomaten ontvellen, potten wassen, composttoiletten legen, plantjes uitplanten, stallen uitmesten, knoflook pellen, gasten kamers schoonmaken, ramen lappen. Niet alleen het romantische buitenleven, maar vooral, om met Peter Sloterdijk te spreken: ‘oefenen, oefenen, oefenen en nog eens oefenen’³.

De visie van Gaia Collectief is samenvattend, een integrale, creatief ecologisch regeneratieve filosofie, die tot transitie moet leiden. Een variatie aan denkers zijn als bronnen van inspiratie van grote betekenis geweest voor het vormgeven van de visie. Dat zijn filosofen, antropologen en denkers uit andere disciplines die wij

¹ Herinneringen van Essen, A. en D. Meurois

² Wetenschap en spiritualiteit, Matthew Fox en Rupert Sheldrake

³ Je moet je leven veranderen, Peter Sloterdijk

beschouwen als 'bondgenoten', omdat zij in hun analyses onze mening ondersteunen, dat we fundamenteel ons gedrag moeten veranderen willen we als 'aardbewoners'⁴ overleven. Op Gaia Collectief Ecolonie gaan we die uitdaging als gemeenschap van permanente en tijdelijke participanten gezamenlijk aan. Juist die gezamenlijkheid, als serum tegen het heersende doorgeschoten individualisme, is van groot belang.

De visie van Ecolonie wordt tot uitdrukking gebracht door ambachtelijk leven te oefenen. "Ambachtelijk leven is niets anders dan oefenend leven", zegt Sloterdijk. "Ambachtelijk leven is de herhaling, die in de moderniteit van zijn voetstuk gevallen is, weer een ereplaats geven". Ecolonie is een veelzijdige, ambachtelijke projectorganisatie met werkvormen die altijd terug te voeren zijn op de drie pijlers van de visie; ecologie, scheppingskracht en mystiek. De werkvormen maken zichtbaar wat de achterliggende filosofie is en brengen deze tot uitdrukking. Van regeneratieve landbouw, tot kaasmakerij, geitenboerderij, atelier en nog veel meer ambachtelijke projecten.

Een van de belangrijkste kenmerken van Ecolonie is dat het dialogisch⁵ van aard is. Dit betekent allereerst dat we voortdurend 'in gesprek' zijn. Dat gesprek, die ontmoeting, vervuld met liefde en betrokkenheid, dat mystieke ondogmatische gebeuren tussen de mensen onderling, tussen de mens en de Ander, tussen mens en dier, tussen mens en plant, trachten we op Ecolonie op allerlei manieren inhoud te geven en te oefenen.

Ook de theorie en de praktijk zijn op Ecolonie 'in gesprek' met elkaar. Meebewegend met maatschappelijke thema's waar we ons steeds toe verhouden, zijn er steeds nieuwe bondgenoten die uitleggen wat we hebben te doen. Ecolonie is dus geen ideologie die wordt uitgevoerd maar een bewegend midden tussen theorie en praktijk. Het dialogische karakter maakt Ecolonie in essentie een ondogmatisch proces van uitwisseling en verwevenheid van actoren⁶.

Ecolonie werkt altijd met de 'vertraagde tijd' bij haar organische ontwikkeling in tegenstelling tot de gangbare 'versnelde tijd'. Joke Hermsen en Arnold Cornelis volgend, is vertraging in tijd fundamenteel voor een paradigmaverandering. Werkend met dit principe is er op Ecolonie voor alles een juiste plaats en een juist moment en ontvouwen de dingen soms anders dan men van te voren bedacht had⁷. Hoewel nu nog maatschappelijk relatief onzichtbaar, als 'een zaadje' in de grond, kan dit experiment van toegepaste filosofie, uitgroeien tot 'een boom' met veel vertakkingen van maatschappelijke betekenis. De filosofiedagen zullen wat ons betreft een volgende stap zijn om de maatschappelijke betekenis van Ecolonie zichtbaarder te maken.

⁴ Waar kunnen we landen? Bruno Latour

⁵ Ik en gij, Martin Buber

⁶ Waar kunnen we landen?, Bruno Latour

⁷ Stil de tijd, Joke Hermsen

⁸ Vertraagde tijd, Arnold Cornelis

Inhoud van de dagen

We zullen tijdens de filosofiedagen bovengenoemde visie van Ecolonie verder uitdiepen, waar we ook onze bondgenoten voor uitnodigen. Samen met hen onderzoeken we wat het betekent om filosofie in de praktijk te brengen en hoe dit een manier kan zijn om een nieuwe werkelijkheid te creëren, in plaats van een manier om problemen op te lossen⁹. Behalve het uitdiepen van de filosofische uitgangspunten van Ecolonie zal tijdens deze dagen kennis gemaakt worden met de ambachtelijke projectorganisatie van Ecolonie en de levenshouding die daaraan ten grondslag ligt.

De thema's die aan bod gaan komen tijdens de dagen zijn o.a. 'de kunst van het creëren'(Robert Fritz), 'vertraagde tijd'(Joke Hermsen)(Arnold Cornelis), 'het midden'(Klaas van Egmond), 'waar kunnen we landen'(Bruno Latour), 'je moet je leven veranderen'(Peter Sloterdijk). Door het uitdiepen van deze thema's zal duidelijk worden hoe filosofie in de praktijk brengen een nieuwe werkelijkheid schept.

⁹ De Kunst van het creëren, Robert Fritz

Programma filosofiedagen

Zondag

20.00 Kennismaking *Henkjan de Blaauw, Joke Hermsen, Kirsten Barink*

- Introductieverhaal over de geschiedenis en ontwikkeling van Ecolonie.
- Uitleggen van thema: toegepaste filosofie en de kunst van het creëren.
- Kennismaking met Joke Hermsen, schrijfster en filosofe, één van de 'bondgenoten' van Ecolonie. De thema's die aan bod zullen komen zijn de vertraagde tijd, kairos tijd en hoop.
- Overzicht van de aankomende dagen, uitleg over ambachtelijk werken en waarom dit fundamenteel is voor Ecolonie en de filosofiedagen.
- Verhaal 'Ode aan de bel, over de vertraagde tijd'.

Maandag

9.00 - 10.30 Rondleiding over terreinen van Ecolonie. Waar zijn we 'geland'?

10.30 - 11.00 Koffie-/theepauze

11.00 - 13.00 Lezing over de 'vertraagde tijd' door *Joke Hermsen*

14.00 - 16.00 Inleiding in de kunst van het creëren, workshop door *Henkjan de Blaauw*

16.00 - 16.30 Koffie-/theepauze

Dinsdag

10.00 - 11.00 Lezing over 'kairos tijd en hoop' door *Joke Hermsen*

11.30 - 13.00 Ambachtelijk werken

17.00 - 18.30 Dialoog: ruimte voor vragen en verdieping

Woensdag

9.00 - 10.30 Van visie tot realiteit door *Henkjan de Blaauw en Kirsten Barink*

- De toekomst van Ecolonie, het Kairos Centrum en het netwerk van Gaia Collectieven.

10.30 - 11.00 Koffie-/theepauze

11.00 - 13.00 In gesprek met 'ambachtslieden van Ecolonie'

14.00 - 16.00 Kairos en Kunst door *Joke Hermsen en Kirsten Barink*.

Expressieruimte in het atelier: *Creatief schrijven, poëzie, schilderen of boetseren*.

20.00 - 22.00 Avond programma op Forge Neuve:

- Kampvuur, open avond.
- Verhaal door *Kirsten Barink*